

ἐκείθεν ν' ἀνέβωσιν εἰς τὰ Σφακία, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀνωπόλεως, ἀλλ' ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ οἱ ἀλιτῆριοι. Εἰς τὴν φυγὴν των ὤρμησεν εἰς ἐκ τῶν Λακιωτῶν, Ἀντώνιος Σαριδάκης ὀνομαζόμενος, ὅστις ἀφ' οὗ μόνος ἐφόνευσεν ἐχθροὺς ὅ, ἔμεινε καὶ αὐτὸς φονευμένος ὁ γενναϊότατος γίγας! Ὁ ἐνθουσιασμὸς οὗτος τῶν γενναίων Λακιωτῶν ἠκολούθει ἐκ τῶν ὁποίων τοῖς ἐστέλλοντο ἐγκωμιστικῶν γραμμάτων, καὶ μάλιστα ἐξ ἐνός, τὸ ὁποῖον εἶχε γράψῃ πρὸς αὐτοὺς ὁ τιμιώτατος γραμματικὸς τῆς ἐν Λουτρῷ καγγελαρίας Κύρ Δ. Φ. διὰ τοῦ ὁποίου τοὺς παρεθάρρυνεν ὅτι θέλουσι λάβει παρὰ τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου τὰς μεγίστας καὶ πρῶτας τιμὰς ἐν καιρῷ τῆς ἐξετάσεως τῆς ἐνός ἐκαστοῦ προθύμου καὶ πιστῆς ἐκδουλεύσεως εἰς τὸν παρόντα πόλεμον ὅτε οἱ Σφακιῶται θέλουσι λάβει τὰς ἀνυπίστους παιδείας, διὰ τὰς ἀταξίας των. Οὕτως ἐνθουσιάζθησαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ὥστε ἂν δὲν ἦτον νῦξ, ἤθελον ὁρμήσωσιν εἰς Χανία!

Τῇ 29 ἔγραψαν οἱ ἀπὸ Ἀσκήφου Καπετανεῖοι Σήφης Κουκούτζης καὶ Σταυρικὸς Πύρης ὅτι ἔφερον ἀπὸ τὰ μέρη τοῦ Ρεθέμνου, ὅπου περιήρχοντο πολεμοῦντες, εἰς τὸ χωρίον των Ἀσκήφου λάφυρα ἱκανὰ, ζητοῦντες τὴν προσταγὴν τῶν προϋχόντων τῆς καγγελαρίας, πῶς νὰ τὰ ἐξοικονομήσωσι. Τοῦτο μοι ἐφάνη κατὰ ἀλήθειαν παράδοξον! ὅτι πρότερον δὲν εἶχον οὐδεμίαν φροντίδα, τοῦ νὰ φυλάζωσιν αὐτὴν τὴν εὐταξίαν, ἀλλ' ἀφ' οὗ κατεκορέσθησαν, ἠθέλησαν νὰ δεῖξωσιν ἑαυτοὺς καὶ φιλοδικαίους.

Τῇ 30 ἔστειλεν ὁ ἀρχηγὸς Τζελεπῆς εἰς τὴν εἰς Λουτρὸν καγγελαρίαν διαφόρων εἰδῶν μαλαγματικά καὶ ὠρολόγια, τὰ ὁποῖα ἔλαβε παρὰ τῶν Κατωμεριτῶν χριστιανῶν, διὰ βοήθειαν τοῦ γένους αὐτὰ ἐφυλάχθησαν ἀπὸ τοὺς δύο προϋχόντας Κ. Ἀνδρέαν καὶ Χ. Ἰωάννην μέχρι τῆς δευτέρης εἰσβολῆς τῶν ἐχθρῶν εἰς Σφακία ἔπειτα φυγόντες εἰς τὴν ἀντικεῖ Νῆσον Γαυδον, μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν ἐχθρῶν, ἐπώλουν ὅλα παρὰ τιμὴν οἱ δὲ ἀγοράζοντες ἦσαν ὅλοι οἱ σημαντικώτεροι τῶν Σφακιῶν, καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δακτυλίδια χρυσᾶ ἓνα δεσμὸν 26 ἐπώλησαν 76 γρ. τὰ ὁποῖα ἐτιμῶντο ἐπέκεινα τῶν 300, ὠρολόγια ἐπώλουντο 8, 12 καὶ 15 γρ. τὸ ἐν οὕτως ἠφάνισθησαν τὰ τῶν χριστιανῶν πράγματα, τὰ ὁποῖα οἱ δυστυχεῖς ἐκ τῶν ὑστερημάτων ἔδιδον πρὸς βοήθειαν, μὴ δυνάμενοι ν' ἀκούωσι τοὺς καθημερινοὺς γογγυσμοὺς τῶν . . . ὅτι δὲν βοηθοῦσι.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἦλθεν εἰδησις ἀπὸ Ἰδραν, ὅτι

ὁ ἐχθρικός στόλος ἔφθασεν εἰς Ρόδον, ὅπου ἐσυντροφεύθη ἀπὸ 16 πλοῖα τοῦ Μεχμέταλη Πασσᾶ, καὶ πηγαίνουνσι διὰ τὰ μπογάζια.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Η ΠΑΙΗΣΣΑ ΙΩΑΝΝΑ.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ. Ὑπὸ ΕΜ. ΡΟΪΔΟΥ.

Ἐν Ἀθήναις 1866.

Τὸ βιβλίον ὃ ἀναγγέλλομεν ἐπέσυρε τῆς ἱερᾶς Συνόδου τὴν ἀποδοκιμασίαν, ἀλλὰ τοῦτο βεβαίως δὲν δύναται νὰ κλείσῃ καὶ πᾶσαν ἐπ' αὐτοῦ συζητησὶν ἢ βιβλιοκρισίαν. Ἄν ἡ ἐκκλησία ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ ἐκφέρῃ τὴν ἀποδοκιμασίαν τῆς ἐπὶ τοῦ βιβλίου, ἐξετέλεσεν ἴσως ἐν καθήκον, ἀλλ' ἐπίσης καθήκον καὶ ἡμεῖς ἐπιτελοῦμεν δημοσιεύοντες τὰς ἰδίαις ἡμῶν κρίσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Μ' ὅσα καὶ ἂν ἐρρήθησαν ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ προκειμένου βιβλίου, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ κοινοῦ, ὅσον οὐδὲν ἄλλο βιβλίον ἀνεγνώσθη ἐν Ἑλλάδι πρὸ πολλοῦ χρόνου. Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιπλανωμένου, ποιήματος οὗ ἡ ἐμφάνισις, διὰ πολιτικοὺς μᾶλλον λόγους, ἔκαμεν ἐποχὴν, ἔκτοτε συγγραφεῖς τε καὶ ποιητὰς, ὀλιγίστων ἐξαίρουμένων, ἀκούομεν ἀενάως παραπονουμένους διὰ τὴν ἀπειροκαλίαν καὶ ἀπάθειαν μεθ' ἧς ὑποδέχεται τὸ κοινὸν τὰ προϊόντα τοῦ καλὰμου των. Τὸ καθ' ἡμᾶς, ἂν ἄλλα αἰτία δὲν μᾶς ἀπέτρεπον τούτου, θὰ εὐγνωμονοῦμεν πρὸς τὸν κ. Ροῖδην διότι κατάρθρωσε τουλάχιστον νὰ ἐξαγάγῃ τὸ ἐλληνικὸν κοινὸν ἀπὸ τῆς νάρκης εἰς ἣν κατὰ τοὺς παραπονουμένους συγγραφεῖς διετέλει. Ἄλλως τε δὲ δὲν δυνάμεθα δικαίως νὰ κατηγορήσωμεν τὸ κοινὸν ὡς ῥάθυμον καὶ ψυχρὸν πρὸς τὰ φιλολογικὰ προϊόντα. Τούτου αἵτιοι εἰσι μᾶλλον οἱ γράφοντες, οἵτινες ἢ ἀδυνατοῦσι νὰ ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ, ἢ πρὸς σπουδαιότερα ὑπὲρ τὸ δέον ἀποβλέποντες, ἀμεριμνοῦσι νὰ τὸ τέρψωσι.

Ὁ κ. Ροῖδης εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀπέβλεψε διὸ καὶ ἐπέτυχε. Οὔτε τὴν θρησκείαν σκοποὺν εἶχε νὰ προσβάλλῃ, οὔτε τὴν ἠθικὴν, οὔτε κανὲν ἀφ' ὅσα οἱ ἠθολόγοι καὶ οἱ ἅγιοι τῶν ἡμερῶν μας διεσάλπισαν. Αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς ὁμολογεῖ ἐν τῇ προεισαγωγῇ τοῦ βιβλίου του τὸν ἐγκλη-

ματικόν του σκοπόν. « Ὅπου δὴποτε, λέγει, εὐρίσκον τὸ δυνάμενον νὰ παράσχη γέλωτα ἐδραττόμην αὐτοῦ, ἀδιαφορῶν ἂν εἰς μοναστήριον ὑπεκρύπτετο ἢ εἰς ἀκαδημίαν, ὑπὸ τὸ βάσον μοναχοῦ ἢ τὸν τρίβωνα φιλοσόφου. » Ἀλλὰ λέγοντες, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως ἦτο κυρίως νὰ τέρψῃ, δὲν ἀρνούμεθα ὅτι δὲν διέφυγον αὐτὸν φράσεις τινὲς ἠθικῶς ἡμαρτημέναι, φράσεις αἰτινὲς ἀληθῶς ἀσχημίζουσι καθ' ἡμᾶς τὸ βιβλίον. Ἡ πολλή του μάλιστα ἐπιθυμία τοῦ νὰ φανῇ ἄρεστος εἰς τὸ κοινὸν τὸν ὥρῃσε νὰ ὑπερβῇ πολλὰκις τὰ ὅρια τῆς κοσμίας εὐτραπέλειας, ἥτις καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν δὲν προσκρούει σκανδαλωδῶς, καὶ μετὰ τοὺς κανόνας τοῦ καλοῦ εὐρίσκεται ἐν πληρεστερᾷ ἁρμονίᾳ. Ἀλλ' ὁμολογητέον ὅτι ἀποφασίσας ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς νὰ γελοιογραφῇ τὰ ἐξηχρεωμένα ἦθη τῶν ἱερωμένων τῆς ἐννάτης ἐκατονταετηρίδος, τῷ ἦτο δύσκολον, ἢ μάλλον ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ τοὺς σκοπέλους, εἰς οὓς πολυλαχοῦ προσκρούει.

Καὶ αὕτη ἡ ἡρώτηα του οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ ἐκ γενετῆς σύμφυρμά τι ἀγοραίων κακιῶν. Οὐδεὶς, καὶ κατ' ἐλάχιστον γευσάμενος τῆς ἱστορίας, δύναται ν' ἀγνοῇ τὸ λεγόμενον καὶ ὑπὸ πολλῶν μαρτυρούμενον γεγονός, ὅτι δηλαδὴ εἰς τὸν θρόνον τῶν Παπῶν ἀνερρίχθη ποτὲ ἄσμενόν τι γύναιον, Ἰωάννα καλούμενον. Τὸ γεγονός τοῦτο, ἱστορικὴν κατὰ τοὺς μὲν, πλαστον κατὰ τοὺς δὲ, ἔλαβεν ὡς βάσιν τοῦ μυθιστορηματικῆς του ὁ Κ. Ροῦϊνης, καὶ περὶ αὐτὴ ἐξέφανε ἐπιτηδεῖως διήγημα ἀπλοῦν μὲν κατὰ τὴν πλοκὴν, ἀλλὰ μεστὸν εὐφυΐας καὶ ἀττικοῦ ἄλγους ἐκ τῶν τοῦ Ἀριστοφάνους μάλιστα ἀντιληθὲν ἀλαταποθηκῶν. Ἡ Πάπισσα Ἰωάννα εἶναι ἐκ τοῦ γένους τοῦ *Ador Zouar*, συγγενεῦς δὲ καὶ κατὰ τι φιλολογικῶς μετὰ τοῦ νεωτέρου κατὰ τὴν ἡλικίαν βασιλέως τῶν *Bourbon*. Οἱ ἥρωες καὶ αἱ ἡρώται, ἢ μάλλον ἡ ἡρώτη, διότι μία καὶ μόνη ὑπάρχει ἐν τῷ μυθιστορηματι, εἶναι ἅπαντες καλόγηροι, ἱερεῖς ἢ πάπαι τρώγοντες καὶ πίνοντες καὶ συγκαταδαρθάνοντες ὡς ἀληθεῖς ἐπικουρείοι, ἀγαπῶσι δὲ, οὐ μάλοισι, οὐδὲ ρόδοι, οὐδὲ κικίρροις, ἀλλ' ὁρθαῖς μαρίαις, ὡς ὁ Κύκλωψ τοῦ Θεοκρίτου. Μάρτυς τῶν λόγων μας ἔστω ἡ ἐν τῇ 102 σελίδι περιγραφομένη κωμικωτάτη σκηνή, ἐν ᾗ ἡ τέχνη τοῦ συγγραφέως ἀμιλλᾶται πρὸς τὸ κακώθηαι τῶν διαδραματιζομένων. Ἐν γένει δὲ ἅπασαι αἱ σκηναὶ ἀντικείμενον ἔχουσι τὴν ἡδονὴν, ἀλλ' ὑπάρχει εὐ

τυχῶς καὶ μία, ἡ τελευταία πασῶν, ἥτις μαρτυρεῖ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι ὁ συγγραφεὺς, ὅτε τὸ ἡδυνήθη, δὲν ἐλησμόνησεν ἐντελῶς καὶ τὸν ἠθικὸν σκοπὸν, ὅστις δέον νὰ ᾖναι ὁ σκοπὸς παντὸς συγγράμματος.

Ἰσως φανῇ παράδοξον εἰς τὸν ἀναγνώστην πῶς μεθ' ὅσα ἄλλοι εἶπαν κατὰ τοῦ βιβλίου, διακηρύξαντες αὐτὸ ἀνήθικον καὶ ἀντιθρησκευτικόν, ἡμεῖς εὕρομεν ἐν αὐτῷ τὸν ἠθικὸν σκοπὸν, καὶ ἀνεκαλύψαμεν ὅτι ἄλλοι οὐδὲ κἄν ἐφαντάσθησαν. Ἀλλ' ἡμεῖς δὲν πταίομεν βεβαίως, ἂν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ συγγραφεὺς εἰς τοὺς ἀπικνταχοῦ τοῦ βιβλίου τοῦ διεσπαρμένους ὑπαινιγμοὺς καὶ εἰς τὰς παρομοιώσεις ἐπέδειξε δαφιλῶς τὴν περὶ τὰ θεῖα καὶ περὶ τὴν ἠθικὴν μικρὰν αὐτοῦ μέριμναν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἂν οἱ ἐπικριταὶ του, συμπαρασυρθέντες ἐκ τῶν τὴν ὄρασιν ἀμέσως προσβαλλόντων τούτων ἐλαττωμάτων, παρέδωξαν τὸ ἠθικὸν μέρος τὸ ἐνυπάρχον ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ μυθιστορηματος. Ὁ ἀναγνώστης ἂς ἀκολουθήσῃ ἡμᾶς καὶ θέλει πεισθῇ περὶ τῶν λόγων μας.

Τὸ ἀσελγὲς ἐκεῖνο γύναιον, ἡ Ἰωάννα, ἥτις παῖς ἔτι οὕσα συνεζήτει φιλοσοφικά θέματα ἀναρρίχωμένη ἐπὶ τραπέζης ὡς τις τιθασσευμένη ἄρκτης, ἐλάμβανε δὲ ἀμοιβὴν λεπτὰ ἢ φιλήματα, ἥτις μετὰ ταῦτα ἡλικιωθεῖσα κατέστη ἄλλη Λαῖς ὑπὸ τὸ μοναχικὸν αὐτῆς σχῆμα, ἔφρασε τέλος εἰς τὸ τέρμα τῶν αἰσχροουργιῶν της. Ἀναβιβασθεῖσα ἐπὶ τὸν θρόνον τῶν Παπῶν καὶ ἐξουσίασα τὰ πάντα, καὶ θρησκείαν καὶ ἠθικὴν, ὥρῃσε τέλος νὰ δώσῃ δίκην τῶν ἡμαρτημάτων της ἐν τοιαύτῃ φοβερᾷ στιγμῇ, οὐράνιος ἀπεσταλμένος ἐφάνη ἐν ὀπτασίᾳ πρὸς αὐτήν, φέρων εἰς μὲν τὴν δεξιάν ἐρυθρὰν λαμπάδα, καὶ ποτήριον εἰς τὴν ἀριστεράν. Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν αὐτὸν τοῦτον τὸν συγγραφεῖα νὰ λαλήσῃ.

« Ἰωάννα, εἶπε προσηλῶν πύρινον βλέμμα ἐπὶ τῆς ἀθλίας Παπίσης, « ἡ λαμπὰς αὐτῇ σοὶ ἀναγγέλλει τὸ πῶρ τὸ αἰώνιον πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀνομιημάτων σου, τὸ δὲ ποτήριον πρόωρον θάνατον καὶ κατασχύρην ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐκλεξορ μεταξὺ αὐτῶν. » Ἡ ἀγγελικὴ ἐκείνη πρότασις ἔρριψεν εἰς φοβερὰν ἀμηχανίαν τὴν δόστηνον ἡμῶν ἡρώδα, ἥτις ἐπὶ πολὺ ἐμεινεν ἀμφοίροπος ὡς ὁ Δαβὶδ, ὅτε ἐπρόκειτο μεταξὺ πείνης πολέμου καὶ παρώλης νὰ ἐκλέξῃ. Ὁ φόβος τοῦ θανάτου καὶ ὁ τρόμος τῆς κολάσεως ἐπάλαιον εἰς τὰ στήθη τῆς πτωχῆς Ἰωάννας ὡς ὁ Ἰσαῦ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Ρεβέκκας.

Ἐκ ἀρχῇ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν φλέγουσαν δάδα, θυσιάζουσα τὴν μέλλουσαν ζωὴν χάριτος τῆς παρούσης, ἀλλὰ τόσο ἀγρίως ἀνεκάρησαν τὰ πνεύματα τῆς ἀβύσσου, ἅτινα παρενέριοντο πάντοτε ἀοράτως εἰς τὰς τοιαύτας σκηνάς, καὶ τοιαύτη ἐπεσκίασε τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγγέλου κατ' ἥθειαν, ὥστε μεταμεληθεῖσα ἐξέτεινε τὴν ἄλλαν χεῖρα καὶ λαβοῦσα τὸ ποτήριον τῆς αἰσχύρης ἐκένωσε αὐτὸ μέχρι πυθμένος. »

Μετὰ τὴν ἀπόφασίν της ταύτην ἡ Ἰωάννα ἔνιμι λιτανεῖα ἐν ᾗ πλῆθος λαοῦ παρηκολούθει, ἔτεκε δημοσίᾳ τέκνον, τὸν ἀθεμιτοουργιῶν της καρπὸν, καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Ἀν πιστεύομεν ὅτι ἀρνηταί τις ὅτι ἡ σκηνὴ αὐτῇ καὶ ὑπὸ ἡθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἔτι ἔποψιν εἶναι ὅπως ἄμεμπτος, καὶ ὅτι ἐν αὐτῇ διαφαίνεται ὁ τελικὸς σκοπὸς τοῦ συγγράμματος. Παρεθέσαμεν δ' αὐτὰς τὰς λέξεις τοῦ συγγραφέως ὅπως δεῖξωμεν ὅτι ἡ γραφὴ αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς ἱκανὸν ὕψος ὅταν τὸ θελήσῃ. Πιστεύομεν μάλιστα ὅτι ἂν ὁ συγγραφεὺς προσεπάθει νὰ φανῇ σημαντότερος καὶ εὐσεβέστερος περὶ τὴν ἔκφρασιν, ἢ θελεν ἴσως προσφέρει εἰς τὸ κοινὸν τελειότερόν τι ἔργον· ἀλλὰ δυστυχῶς πολὺ σπανίως δεικνύεται οἷος ἐφάνη ἐν τῇ ἀνωτέρῳ σκηνῇ. Ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς, ἐκθέτων ἄνευ τινὸς συστολῆς τὰ αἵσχητῶν μοναχῶν τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, μὴ ἄρα ἠθέλησε νὰ μιμηθῇ τοὺς ἀρχαίους Σπαρτιάτας οἵτινες ἐβίαζον τοὺς Εἰλωτας νὰ μεθύωσιν, ὅπως ἐκ τοῦ αἰσχροῦ τοῦ θεάματος διδασκῶσιν οἱ παῖδες τῶν ἄποφύγων τὴν μέθην; Ὅπως δὲ ποτε πιστεύομεν ὅτι εἰς τὰ μυθιστορήματα τῆς Σάνδης καὶ πολλῶν ἄλλων ὑπάρχουσι σκηναὶ, αἵτινες ὑπὸ λεκτικὸν ἐκλεκτὸν καὶ γλῶσσαν σεμνὴν περιέχουσιν ἀσυγκρίτως τῷ λόγῳ πλείοτέραν κακότητειν, καὶ ὅμως τοιαῦτα μυθιστορήματα καθ' ἑκάστην δημοσιεύονται χωρὶς οὐδεὶς νὰ παραπονεθῇ διὰ τοῦτο.

Ἄλλως τε δὲ, καλλιλογικῶς ἐξεταζόμενον τὸ σύγγραμμα μεταξὺ πολλῶν ἀρετῶν περιέχει καὶ τινὰς κακίας. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι καθαρὰ, οὔτε ὑπὲρ τὸ δέον ἐλληνίζουσα ὥστε νὰ γίνηται ἀκατάληπτος, οὔτε χυδαῖζουσα ὥς νὰ καταντᾷ ἀηδής· πολλάκις μάλιστα ὁ συγγραφεὺς καὶ αὐτὰς τὰς αἰσχυρὰς ἰδέας περικαλύπτει οὕτω πως διὰ τῆς ἐλληνίζουσας φράσεώς του, ὥς χάνουσιν ἱκανὸν μέρος τῆς ἀσχημίας των. Ἡ φράσις αὐτοῦ εἶναι διαπεποιημένη, καὶ ὁ συγγραφεὺς εἶναι λίαν φειδωλὸς εἰς τὰς λέξεις, οὐδαμοῦ δὲ ἀπαντῶνται αἱ συνήθεις κομπορημοσύναι καὶ κενολογίαι. Κα-

κίας δὲ τοῦ βιβλίου θεωροῦμεν ἀκαταλλήλους τινὰς καὶ βεβιασμένας παρομοιώσεις· τοιαῦται εἶναι, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, αἱ ἐξῆς· *στρογγύλας περιόδους ὡς οἱ μαστοὶ τῆς Ἀφροδίτης*, *παρειὰ κοῦλαι ὡς αἱ νῆες τῶν Ἀχαιῶν* καὶ ἄλλαι τινές. Ἀλλ' εἰς τοῦτο περιέπεσεν ὁ συγγραφεὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ τοῦ πρὸς τὰς παρομοιώσεις ἔρωτος, ἐν αἷς κυρίως περιέχεται ἅπαντα ἡ σατυρικὴ τοῦ τέχνη, διότι ἀείποτε προσπαθεῖ νὰ συγκρίνῃ δύο ἀντικείμενα διάφορα ὅπως μεταξὺ των, ἐξ οὗ παράγεται πολλάκις τὸν κωμικὸν καὶ ἀστεῖον. Ἐκ τοῦ πολλοῦ μάλιστα πρὸς τὰς παρομοιώσεις ἔρωτος δρέπει ἐνίοτε καὶ ἄνην τινὰ ἐξ ἁλλοτριῶν ἀνθρώπων· ὅτι τὰ θέληγτρα νεανίδος ἦσαν φυσικὰ εἰς αὐτὴν ὡς ἦτο τὸ ἄλλα· εἰς τὸν Ὀδυσσεύην, ὅτι εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν τιμωρεῖται ἐξίσου καὶ ὁ προξενήσας ἡδονὴν εἰς τὸν πλησίον του ὡς καὶ ὁ προξενήσας βλάβην εἰς αὐτὸν, ὅτι οἱ ποιεῖται ἐνδύονται ὅλα τὰ χρώματα ὡς αἱ χεῖρες τῶν βαφῶν, ὅτι ὁ ἥλιος ἦν λαμπρὸς ὡς τὸν ὀριμάσαντα τὰ μῆλα τῆς Ἑδέμ, εἶναι φράσεις περιεχόμεναι εἰς τὸν Δὸν Ζουάν τοῦ Βύρωνος, ποιητὴν ὃν εἰς πολλὰ ἐμιμήθη ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς. Τελευταίαν κακίαν τοῦ μυθιστορήματος θεωροῦμεν τὴν παντελῆ ἑλλειψιν ἡθικοῦ τινος χαρακτῆρος, περὶ τὸν ὁποῖον ὁ ἀναπαυθῆ ὁ ἀναγνώστης, ὡς ὁ ὁδοιπόρος εἰς τινὰ ἐν μέσῳ καυστικῆς ἐρήμου ὅασιν.

Γ. Μ.

ΠΕΡΙ ΘΗΡΑΣ. (1)

Τὴν 10—11 Φεβρουαρίου ὥρην 4 1/2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη βροντώδης κρότος, ὃν ἠκολούθησαν φλόγες τηλαυγεῖς, ἐξερχόμεναι ἐκ τῶν ἀναδυομένων νήσων, ἰδίως δὲ ἐκ τῶν μεταξὺ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ κατὰ πρῶτον ἀναφανέντος νησιδίου καὶ τοῦ σωζομένου εἰσέτι δυκικοῦ βραχίονος, πρῶν λιμενίσκου τοῦ Βουλκάου, δηλαδὴ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἀνέβλυζον τὰ θεοσιδηροῦχα ὕδατα, ἀνυψοῦντο ἐν μέσῳ πυκνοῦ καὶ γαλακτώδους ἀτμοῦ εἰς τὸν αἰθέρα· ὁ δὲ ἀτμὸς ἐκτυλισσόμενος καὶ περιδινόμενος ἐφάνετο ὡς χρυσοῦρθα νέφη ὑπὸ ποικίλας καὶ διαφόρους μορφὰς παριστανόμενα· φθάνων δὲ εἰς μέγιστον ὕψος διεστέλλετο ἐν εἰδὲι χειμερίου νέφους. Ἐκ δὲ τῶν φλογῶν τούτων